

Het is tien jaar geleden dat ik nog eens Robbeneiland bezocht. De vorige keer herinner ik me vooral de 'apartheid' van dit eiland en weet ik nog dat er een walvis rond het eiland zwom. De eerste keer dat ik er één in levende lijve zag. De gids sprak toen in een gebroken Engels dat niet zo duidelijk voor mij was, maar deze keer hebben we een gids te pakken die heel goed en duidelijk vertelt...

Maar eerst iets over Robbeneiland zelf. Dit eiland ligt op ongeveer 11 km van de kust van Kaapstad en is bij helder weer goed waar te nemen. Tussen 1400 en 1823 is dit eiland een onderdeel en erfgoed van de Khoi-Khoi-bevolking, die als eersten voet op het eiland zetten en de oorspronkelijke bewoners en dus ook eigenaars waren van dit eiland, Kaapstad, enz. Reeds in deze geschiedenis van verdrukking van deze bevolking door kolonisatie is het zaadje van de apartheid geplant.

Van 1836 tot 1931 is het voornamelijk een leprakolonie waar ook 'krankzinnigen' en mensen met chronische ziekten

(mensen uit de arme bevolking) worden opgevangen. Of beter: geïsoleerd van de maatschappij. Maar wat veel mensen niet weten is dat er tussen 1615 en 1991 ook politieke gevangenen en criminelen opgesloten worden tijdens zowel de koloniale en apartheidsregering van Zuid-Afrika. Met een tussenperiode van 1931 tot 1960 toen het eiland wegens de tweede oorlog voornamelijk een militaire basis wordt. Vanaf 1960 richt de regering het in als de zwaarst beveiligde gevangenis voor zware criminelen, met voornamelijk politieke gevangenen. Het gaat om strijders tegen de apartheid in Zuid-Afrika. Maar ook om Namibiërs die tegen de illegale bezetting van hun land protesteren tegen diezelfde apartheidsregering van Zuid-Afrika.

Het is ook vanwege deze politieke gevangenen dat Robbeneiland vooral bekend is. Nelson Mandela heeft daar maar liefst 18 jaar vastgezeten van de 27 jaar gevangenis, samen met een heleboel andere anti-apartheidsstrijders. Ontsnappen was een bijna onmogelijke zaak gezien o.a. het koude oceaanaanwater en de grote

afstand tot de kust. In het totaal zouden zo'n 3 gevangenen erin geslaagd zijn om levend het vasteland te bereiken.

Op het eiland bevindt zich een kalkmijn en het was de taak van de gedetineerden om kalksteen te winnen, niet bepaald een gezonde activiteit. Door deze witte kalksteen, gecombineerd met de felle zon, worden de ogen van Nelson Mandela beschadigd. Anderzijds biedt dit werk de gelegenheid om met medegevangenen te praten. Dit mocht niet gaan over politiek maar dat was natuurlijk moeilijk te controleren. Ze hadden zelfs een ingenieus systeem om met elkaar te communiceren via briefjes (van oude papieren zakken gemaakt) die ze transporteerden via de keuken (onderaan de potten bv).

Mandela slaagde er zelfs in om zijn boek daar voor een groot stuk te schrijven en het manuscript te verbergen onderaan een struik tot hij op heterdaad betrapt wordt. Om de omstandigheden in de gevangenis te verbeteren gingen de gevangenen regelmatig in honger- en/of werkstaking. Samen

LEES ONLINE

met vier andere anti-apartheidleiders vormde Mandela het 'High Organ'; een vertegenwoordiging van alle politieke gevangenen op het eiland. Ze startten de 'University of Robben Island': gevangenen gaven elkaar lezingen binnen hun eigen vakgebied, zodat ze van elkaar konden leren.

Zelfs in gevangenschap zet de apartheid zich verder. De zwarte mannen krijgen minder goede voeding, kledij, enz. in vergelijking met hun blanke en gekleurde

Cel van Nelson Mandela (2x2m)

medegevangenen. Ze mochten in het beste geval één keer per jaar een half uur bezoek krijgen en slechts twee brieven per jaar ontvangen. Ook zichzelf mochten maar enkele brieven per jaar schrijven. Of het nu om ontvangen of verstuurd brieven ging, in beide gevallen werden ze sterk gecensureerd.

In 1991 werden de laatste politieke gevangenen vrijgelaten van Robbeneiland en in 1996 de laatste criminele gevangenen. Deze werden overgeplaatst naar andere gevangenissen, terwijl de gevangenis op Robbeneiland gesloten werd. Het eiland werd in 1999 door UNESCO als cultureel erfgoed op de Werelderfgoedlijst geplaatst. Het is nu één groot museum met vanzelfsprekend als centraal thema 'De apartheid'.

Het bezoeken van het eiland gebeurt vanzelfsprekend met de boot. Zodra je voet aan wal zet, word je door luidsprekers meteen, zonder enige vorm van emotie in de stem, geboden om in lange rijen aan te schuiven. Een griezelig gevoel moet ik zeggen.

Je wordt ingedeeld in groepen om dan op te stappen op bussen met aan boord een ex-gevangene die je te woord staat als gids.

De man is heel vriendelijk maar je merkt meteen ook dat hij getekend is door zijn verleden.

Op 19-jarige leeftijd werd hij tijdens een vreedzame betoging opgepakt en maar liefst 6 jaar gevangen gezet op dit eiland. Als hij zijn levensverhaal vertelt, stokt zijn stem. Hij heeft het over de

vele martelingen die hij onderging op dit eiland.

Eventjes toont hij de littekens op zijn arm en nek. Hij werd tijdens zijn gevangenschap enkele keren ondersteboven gehangen aan de voeten. Hij kreeg een zak over het hoofd, die rond de hals stevig toegesnoerd werd zodat hij amper adem kreeg ... Ondanks de jaren die ondertussen voorbij zijn, schieten de tranen in de ogen als hij hierover spreekt.

De enige reden van zijn gevangenschap was zijn protest tegen het Bantu-systeem, een systeem waarbij ze onder andere onderwijs krijgen in het Afrikaans, de taal van de onderdrukker, naast enkele lessen in hun eigen taal. Het gaat om een onderwijs dat eigenlijk geen kansen bood voor een mooie toekomst, maar ten dienste was van de blanken.

Maar de gids spreekt ook over andere slachtoffers die opkwamen tegen apartheid, zoals een professor die 7 jaren lang in isolatie werd gestoken en uiteindelijk langzaam vergiftigd werd via het voedsel dat hij kreeg. Je acht het niet voor mogelijk.

Mijn eerste gedachte is dat die mensen vol haat moeten leven tegenover hun beulen, maar niets is minder waar.

Nelson Mandela, die later de eerste zwarte president van Zuid-Afrika wordt, zei zelf: "Als er dromen zijn van een prachtig Zuid-Afrika, dan zijn er ook wegen die naar dat doel leiden. Twee van die wegen heten 'Goedheid' en 'Vergiffenis'."

Desmond Tutu, de Anglicaanse aartsbisschop van Zuid-Afrika, was voor deze mannen een grote inspiratie en voorvechter van gelijkheid tussen de rassen.

Hij zei o.a.:

“Vergeving betekent dat je de andere de kans geeft voor een nieuw begin.”

(bron: Flow Magazine)

Het stemde mij tot nadenken. Hoe zou ik reageren tegenover mijn beulen, als ik in een dergelijke situatie als Nelson Mandela terecht zou komen?

Ik weet dat ik door Jezus Christus met God verzoend ben, doordat Hij mijn zonden aan het kruis uitboette. En Hij vraagt van ons om de anderen te vergeven, wat ze ook tegenover jou misdaan hebben, net zoals Hij ons vergeeft. Het doet me denken aan Corrie ten Boom die in Haarlem (Nederland) woonde. In de tweede wereldoorlog was de horloge-winkel een schuiladres voor verzetsstrijders en Joden. Door verraad kwamen haar vader, haar zus en zichzelf in het concentratie-kamp Ravensbrück terecht. Haar vader en haar zus lieten daar het

leven. Later kwam ze in Duitsland in contact met één van de beulen. Corrie trok namelijk de wereld rond om te vertellen over de verzoening met God, over vergeving...

Een van haar beulen had, ondanks zijn criminele daden, toch de verzoening van God ervaren en stapte nu op Corrie toe om vergeving te vragen. Ze kon hem niet uit zichzelf vergeven, maar ze

kreeg de kracht om haar hand uit te steken en te antwoorden: **“Ik vergeef je”**.

*Net als Corrie zou ik niet in staat zijn om uit mezelf vergeving te schenken aan dergelijke mensen. Maar het ongelooflijke is dat **God** ons wel de kracht geeft om dit te doen.*

Yvan Thomas

Ik vergeef je!

"Apartheid in Zuid-Afrika was het officiële systeem van rassensegregatie dat tussen 1948 en 1990 in Zuid-Afrika en Zuidwest-Afrika (het huidige Namibië) in werking was. In Zuidwest-Afrika werd de apartheid officieel ingevoerd door Zuid-Afrika, dat het land tussen 1919 en 1966 officieel bestuurde als mandaatgebied. Ook in enkele andere landen in Zuidelijk Afrika, zoals de Britse kolonie Republiek Rhodesië en de Portugese kolonie Angola, werd een apartheidsbewind gevoerd door een blanke minderheid.

Het woord apartheid evolueerde in het Afrikaans van het oorspronkelijke "het afgezonderd leven" tot het latere "het afgescheiden leven op grond van ras" in een politiek systeem. Het woord is in de meeste andere talen onvertaald overgenomen en werd een synoniem voor elke vorm van rassenscheiding. Apartheid hing samen met het systeem van baas-skap, de superioriteit van de blanke minderheid." (bron: Wikipedia)

"Op ieder mogelijke manier werd ervoor gezorgd dat blanke en zwarte Zuid-Afrikaanse burgers gescheiden van elkaar leefden. Zo was het onder andere verboden voor een blanke man om met een zwarte vrouw te trouwen en andersom. Zelfs het aangaan van een seksuele relatie met iemand van een ander ras was destijds strafbaar. Verder kreeg de zwarte bevolking de slechtst betaalde banen aangeboden, hadden zij geen recht op onderwijs en mochten zij alleen in bepaalde delen van het land wonen." (bron: WRM magazine)

"Volgens de wet wordt het ministerie van Inheemse Zaken, onder leiding van Hendrik Verwoerd verantwoordelijk gemaakt voor het onderwijs aan zwarte Zuid-Afrikanen; in 1958 werd het Ministerie van Bantu-onderwijs opgericht. De wet vereiste dat zwarte kinderen naar de overheidsscholen gingen. Het onderwijs zou plaatsvinden in de moedertaal van de studenten, hoewel de syllabus lessen in het

Engels en Afrikaans omvatte. Er werd instructie gegeven in handwerken (voor meisjes), handwerk, planten en bodembehoud, maar ook in rekenen, sociale studies en christelijke religie. Het onderwijs was gericht op het opleiden van de kinderen voor de handenarbeid en ondergeschikte banen die de regering geschikt achtte voor mensen van hun ras, en het was expliciet bedoeld om het idee bij te brengen dat zwarte mensen moesten accepteren ondergeschikt te zijn aan blanke Zuid-Afrikanen.

De financiering voor de scholen moest komen uit belastingen die werden betaald door de gemeenschappen die ze bedienden, dus zwarte scholen ontvingen slechts een klein deel van het geldbedrag dat beschikbaar was voor hun blanke tegenhangers." (bron: Britannica)